

นายสมชาย บุญประเสริฐ (อายุ 42 ปี) ประเภทงานศิลปหัตถกรรม : ประเภทอื่นๆ (ปูนปั้นสด)

ที่อยู่ : 78/1 ม.1 ต.บางจาน อ.เมือง จ.เพชรบุรี 76000

โทรศัพท์ : 089-820-4723

 0988310925

งานปูนปั้นสด สกุลช่างเมืองเพชรบุรี ได้ชื่อว่ามีงดงาม อ่อนช้อย ด้วยเทคนิคการปั้นปูนสดของช่างฝีมือที่นำมาประดับตกแต่งทั้งรูปบุคคล รูปสัตว์ พันธุ์พฤกษา ผูกเรื่องราวเป็นภาพเล่าเรื่องผ่านงานสถาปัตยกรรม มีทั้งเป็นภาพนูนสูง นูนต่ำ หรือทำเป็นประติมากรรมลอยตัว ดังจะพบเห็นได้ตามโบราณสถาน โบสถ์วิหารในวัดวาอารามต่าง ๆ

ปัจจุบันศิลปะปูนปั้นสด นับวันจะเลือนหายไปตามกาลเวลา เพราะเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะวิชาช่างหลายแขนง แต่สมชาย บุญประเสริฐ กลับให้ความสนใจและมีความซาบซึ้งในศิลปะอันทรงคุณค่า สนุกกับงานปั้นในทุกๆ วัน ทำให้มีแรงผลักดันฝึกฝนงานแขนงนี้ตั้งแต่อายุได้เพียง 15 ปี โดยมีครูทองรุ่งผู้เป็นอา เป็นผู้ให้ความรู้ คอยชี้แนะและอบรมสั่งสอนให้เห็นถึงคุณค่าของผลงานทุกชิ้น เพราะกระบวนการสร้างสรรค์นั้นจะต้องใช้สมาธิ ความอดทน ต้องทำงานแข่งกับเวลา เนื่องจากเนื้อปูนจะแห้งก่อน อาจทำให้งานเสียหายได้

ชื่อผลงาน “ปูนปั้นสด”

“อยากให้เด็กรุ่นใหม่ลองมาฝึกกันดู ผมว่ามันเป็นอาชีพที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติได้เป็นอย่างดี”

ลำดับการสืบทอดงานหัตถศิลป์

รุ่นที่ 1 : นายทองรุ่ง เอ็มโอบุษฐ์ (คุณอา)
(ครูศิลปของแผ่นดินปี 2553)

รุ่นที่ 2 : นายสมชาย บุญประเสริฐ

“งานปูนปั้นเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนไทย เราจะเห็นได้จากองค์พระพุทธรูป หรือสิ่งก่อสร้างที่เป็นสถาปัตยกรรม หน้าพระอุโบสถ วิหาร ลายปั้นที่นิยมจะเป็นลวดลายไทยที่มีความอ่อนช้อย มีความวิจิตรและมีเอกลักษณ์ที่สวยงาม ในอดีตปูนที่ใช้ปั้นจะทำมาจากเปลือกหอยเผาไฟแล้วนำมาตำให้ละเอียดผสมกับน้ำอ้อย กระดาษ หนังกว หรือเขาสัตว์เผาไฟ แล้วนำมาตำรวมกันอีกครั้งจะได้ปูนที่มีความเหนียวทนทานมาก เมื่อแห้งจะมีความแข็งตัวทนแดด ทนฝน ได้ดีกว่าปูนขาวในปัจจุบัน ปูนชนิดนี้จึงเรียกว่า “ปูนเพชร” ซึ่งในปัจจุบันไม่นิยมนำมาใช้เพราะกระบวนการผสมมีความยุ่งยาก นอกจากนี้งานปูนปั้นสตัวยังนิยมตกแต่งด้วยงานลงรักปิดทอง และงานประดับกระจก เพื่อเสริมให้ชิ้นงานมีความโดดเด่นยิ่งขึ้น”

ด้วยความรักงานปูนปั้นสตัยประกอบกับความชอบในองค์ประกอบโครงสร้างของคน จึงได้ศึกษาเรียนรู้และนำความรู้ด้านกายวิภาคมาประยุกต์ และ

การปั้นขึ้นรูป

วัดชัยอัย ต.คลองกระแชง อ.เมือง จ. เพชรบุรี

ลายลูกผักกัมพู

ลายรางแบบชนปูน

พัฒนางานให้มีเอกลักษณ์ยิ่งขึ้น ทำให้เห็นโครงสร้างของกระดูกแต่ละข้อ หรือมวลกล้ามเนื้อแต่ละมัดแบบเสมือนจริง อีกทั้งยังนำลูกปัดขงา กระเบื้องเคลือบ เครื่องเบญจรงค์ มาตกแต่งเข้ากับงานปูนปั้นทำให้เกิดสีสันสวยงามแปลกตา ถึงแม้ว่าปัจจุบันได้มีการนำอิฐพิกซามาใช้แทนปูนสตัย เพราะสามารถปั้นขึ้นรูปที่มีขนาดเล็กได้ง่าย ชิ้นงานมีน้ำหนักเบา และแข็งตัวได้เร็วกว่าการใช้ปูน แต่ความแข็งแรงและอายุการใช้งานจะไม่คงทนเท่ากับการใช้ปูนจริง

สมชายต้องการสร้างผลงานให้คนรุ่นหลังได้เห็นและจดจำภูมิปัญญาสกุลช่างเมืองเพชรที่ได้ทำสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน อาทิพระอุโบสถ วัดทัพโพธิ์ทอง จ.ราชบุรี เพราะงานปูนปั้นสตัยมีความคงทนอยู่ได้เป็นร้อยปี

“ผมรักงานปูนปั้นสตัยจึงไม่คิดหยุดที่จะศึกษาเพิ่มเติม และได้ถ่ายทอดประสบการณ์ที่สั่งสมมาให้กับลูกหลานในครอบครัว และเยาวชนที่สนใจ รวมถึงการเป็นผู้บรรยาย และฝึกปฏิบัติงานปูนปั้นสตัยให้กับนักเรียน นักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างๆ นอกจากนี้ ผมยังได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปะปูนปั้น เพราะต้องการจะถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาให้คนรุ่นต่อไป โดยไม่หวังวิชาเพราะอยากให้งานนี้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น”

รับชมวิดีโอผ่าน Application

การปั้นขึ้นรูป

การปั้นขึ้นรูป

วัดทัพโพธิ์ทอง ต.โพธิ์ อ.บางแพ จ.ราชบุรี

วัดทัพโพธิ์ทอง ต.โพธิ์ อ.บางแพ จ.ราชบุรี

เตรียมอุปกรณ์

- ปูนขาว หรือ อีพ็อกซี่
- แบบที่จะใช้ปั้น
- เครื่องมือปั้นปูน (เกรียง ไม้กวาด ไม้เขี่ย ไม้เลียบมือ ขวาน ตะลุมพุก)
- อุปกรณ์ตกแต่ง (แผ่นทองคำเปลว กระจก)

ขั้นตอนดำเนินการ

1. ออกแบบผลงาน คือ การวาดร่างแบบตามที่ต้องการลงบนกระดาษ
2. เตรียมพื้นสำหรับงานปั้นปูน คือ การฉาบปูนให้ผิวเรียบเป็นเนื้อเดียวกัน
3. ปั้นขึ้นรูป คือ การนำปูนขาวมาปั้นขึ้นรูปตามทีออกแบบโดยจะต้องปั้นให้เสร็จก่อนปูนแห้ง เพราะหากนำปูนสดมาปั้นต่อชิ้นงานที่แห้งแล้วปูนจะไม่ติดเป็นชิ้นเดียวกัน (หากต้องการลงรักปิดทองหรือประดับกระจก ต้องทำที่ขั้นตอนนี้)
4. ฝังลม คือ หลังปั้นขึ้นรูปต้องรอให้ปูนแห้งใช้เวลาประมาณ 1 ชม. ถึง 1 วัน แล้วแต่ความหนาและขนาดของชิ้นงาน
5. ตรวจสอบความเรียบร้อย คือ เมื่องานเสร็จต้องมีการตรวจสอบดูความเรียบร้อย เพื่อความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

สแกนหาโลเคชั่นผ่าน Application